

часть или тезисъ; *N. cambiata* = векселната, замѣняваща хармоничната; *N. cattiva* = не акцентирамата — слабата тактова часть или арсисъ; *N. romana* гл. Невми.

Нотобомъ, Мартинъ Густавъ — *Nottebohm, Martin Gustav* — музикален писател, изследвател специално на Бетховена, род. 12 ноем. 1817 Люденшайдъ—Вестфалия, умр. 29 окт. 1882 въ Грацъ, училъ при Денъ въ Берлинъ, Менделсонъ и Шуманъ въ Лайпцигъ, и при Зехтеръ въ Виена, където е живѣлъ продължително като частенъ учител. Трудове: „Бетховенови студии“ (1873), „Бетховениана“ (1872 и 1877), „Една Бетховенова книга скици“ (1865), „Тематиченъ показалецъ на излѣзлитъ отъ печатъ Бетховенови творби“ (1864), „Тематиченъ показалецъ на излѣзлитъ отъ печатъ Шубертови творби“ (1874).

Ноти, (гл. Нота) — условни знаци за отбелязване на тоновете. Подъ това име сж наричали: гръцкото нотное писмо, после невмовото — *nota romana*, линейното — *choralnote* и мензуриото и, най-после, тъй се нарича и употребяваното въ съвремеността петолинейно, съ точно опредѣление, на тоновитѣ височини и трайности.

Ноткеръ, Балбулусъ — *Notker, Balbulus* — калугеръ въ Сентъ Галенския монастырь — компонистъ на секвенции, и значителенъ теоретикъ отъ ранното срѣдновѣковие, род. 830 въ Хайлиггове—Швейцария, умр. 6 апр. 912 въ Сентъ Галенъ, училъ въ монастыря при ирландеца Мьонгаль (*Marcelus*). Отъ неговитѣ секвенции най-важни сж: „*Sancti spiritus adsit nobis gratia*“ и „*Media vita in morte sumus*“, а нѣкой отъ теоретичнитѣ му трактати сж печатани въ *Scriptores ecclesiastici de musica* на Герберт.

Ноткеръ, Ладео — наричанъ „младия“ или „*Teutonicus*“, сжщо калугеръ, и единъ отъ най-старитѣ музикални писатели на нѣмски езикъ, род. края на X в., умр. 29 юни 1022 въ Сентъ Галенъ, училъ при своя чичо—Екехардъ въ Сентъ Галенъ; сжщо писалъ нѣколко теоретични трактата. Авторството на нѣкои съчинения на първия (Ноткеръ Балбусъ) се преписватъ на Н. Л. Въ „*Scriptores ecclesiastici de musica* на

Гербертъ се намира труда на Н. Л. „*Opusculum teutescum de musica*“ на нѣмски и латински.

Нотно писмо — се нарича писменното означение на тоновете. Старитѣ грци сж имали твърде напреднало буквено Н. п., въ срѣдновѣковието се явяватъ Невмитѣ за означаване само промѣната на тоновитѣ височини, но безъ точния интервалъ и ритъмъ. Отъ буквеното нотное писмо на ранното срѣдновѣковие и невмовото на XI и XII ст., по пжтя на постепенното развитие, се изработи съвременото, европейско Н. п. — чрезъ въвеждане на нотнитѣ линии и ключоветѣ, опредѣляне на ритмичната стойностъ, съ разнитѣ форми на нотитѣ, въвеждането на тактовото означение (XVI в.) и освобождаването отъ сложнитѣ правила на мензуралната теория — чрезъ въвеждането на тактовата чѣрта въ началото на XVII в.

Нотурно, ит. *Notturmo* гл. Ноктурно.

Нотъ-сансбилъ, фр. *note sensible*, гл. чувствителенъ тонъ и субсеми тониумъ моди.

Нугесъ, Жанъ — *Nougues, Jean* — оперенъ компонистъ, род. 1876 въ Бордо; отъ десетината негови опери — най-голѣмъ успѣхъ е имала „*Quo vadis*“.

Нула = 0 означава: 1) при генералбаса, че нотата, върху която стои, ще се свири безъ акордъ — безъ хармония; 2) при струннитѣ инструменти — че тонътъ ще се свири на праздна корда; 3) флажиолетъ; 4) по Римановото означение на акордитѣ — минория, *moll* акордъ, подъ тоновете, означени съ буква; напр. *h*⁰=*egh* (ми миноръ акордъ).

Нунъ, Едуардъ Кътбертъ — *Nunn, Eduard Cutbert* — английски компонистъ, род. 23 ноем. 1868 въ Бристолъ, умр. 26 ноем. 1914 въ Лондонъ, училъ въ Кралската музикална академия въ Лондонъ, диригентъ въ Лейтенстонъ и Илфордъ, компониралъ: една симфония, една балетна сюита, една малка сюита и „три малки кжса“ за оркестъръ, музикалната приказка „*Райска градина*“, две детски опери: „*Овчарката и метлата*“ и „*Самодивскиятъ чехълъ*“, „*Сафо*“ и „*Дървената паница*“ — приказни опери; църковна музика, клавирни и цигулкови нѣща, пѣсни.